

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning til folkeskolens prøve i idræt

9. klasse

Indhold

Indledning	3
1. Praktisk/mundtlig prøve	5
1.1 Oversigt over prøveforløbet	5
1.2 Prøveform og prøvens forløb	6
1.2.1 Gruppedannelse	6
1.2.2 Valg af fælles temaer, der skal opgives	7
1.2.3 Opgivelser	7
1.2.4 Undervisningsbeskrivelse	8
1.2.5 Lodtrækning af indholdsområder	9
1.2.6 Valg af tema	9
1.2.7 Vejledning	9
1.2.8 Udarbejdelse af praksisprogram og disposition	10
1.2.9 Eleverne træner og forbereder	10
1.2.10 Tidsplan for prøveafholdelsen	10
1.2.11 Materiale sendes til censor	11
1.2.12 Praktiske forhold	11
1.2.13 Den praktiske del af prøven – trin for trin	12
1.2.14 Den mundtlige del af prøven - trin for trin	13
1.2.15 Sygdom og skader	14
1.3 Hjælpemidler	14
1.4 Bedømmelse og vurderingskriterier	15
1.4.1 Censors rolle	17
Bilag 1 Regler for prøven	18
Bilag 2 Eksempel på tekstopgivelse	21
Bilag 3 Eksempel på uddrag fra en undervisningsbeskrivelse	22
Bilag 4 Eksempel på disposition	24
Bilag 5 Vejledende karakterbeskrivelse	25
Bilag 6 Fritagelse fra at blive bedømt på kropslige færdigheder	27

Indledning

Prøvevejledningen udfolder de regler og retningslinjer, som gælder for prøverne i folkeskolens fag, og som er fastsat i reglerne for fagene samt i blandt andet prøvebekendtgørelsen og karakterskalabekendtgørelsen.

Læsevejledning

Prøvevejledningen indeholder for hver prøve afsnit om:

- prøveform og prøvens forløb
- hjælpemidler
- bedømmelse og vurderingskriterier

Prøvevejledningen kan læses fra ende til anden, eller der kan laves nedslag. Den kan printes eller anvendes i digital form.

Ændringer i denne vejledning (oktober 2024)

Der er lavet få præciseringer i denne prøvevejledning i oktober 2024 i forlængelse af spørgsmål fra sektoren og gældende praksis. Der er ikke ændret på gældende praksis i forhold til prøven:

- Afsnit 1.1: Figur 2 er præciseret.
- Afsnit 1.2.: Det er præciseret, at færdigheds- og vidensområderne fortsat kan bruges vejledende i undervisningen.
- Afsnit 1.2.3: Tilføjelse af definitionen på en normalside.
- Afsnit 1.2.3: Afsnittet "Opgivelser" er præciseret ved, at "Fysisk træning" er sat under "Krop, træning og trivsel", hvor der er tilføjet, at opvarmning indgår.
- Afsnit 1.2.4: Tilføjelse af at undervisningsbeskrivelsen også kan tage højde for færdigheds- og vidensmål og/eller indholdsområder fra undervisningen i 8. klasse
- Afsnit 1.2.12: I afsnittet "Sikkerhed" justeret med en henvisning til "Når Klokken Ringer".
- Afsnit 1.3.: Tilføjelse af at det ikke er tilladt at anvende ChatGPT, WolframAlpha og andre tekstgenererende chatbot-værktøjer.
- Afsnit 1.4.: Vejledende karakterbeskrivelse udgår og fremgår i nyt format i form af bilag 5.

Flere oplysninger om folkeskolens prøver

Der er en række regler og rammer, som gælder for alle folkeskolens prøver, fx regler for særlige prøvevilkår for elever med funktionsnedsættelser, eksamensbeviser osv. Disse oplysninger findes på [uvm.dk/fp](https://www.uvm.dk/fp) og i de nedenstående vejledninger og retningslinjer.

Love og regler om folkeskolens prøver

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/regler-om-folkeskolens-proever>

Retningslinjer for mundtlige prøver

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/retningslinjer-for-proever/retningslinjer-ved-mundtlige-proever>

Retningslinjer for skriftlige prøver

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/retningslinjer-for-proever/retningslinjer-ved-skriftlige-proever>

Censorvejledningen

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/bedoemmelse-og-censur/information-til-censorer/generel-information-til-censorerne>

Vejledning om særlige prøvevilkår og fritagelse

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/proeve-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser>

Information til elever

"Når du skal til prøve: <https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/information-til-elever>

Fælles Mål

De nationale mål for elevernes udbytte af undervisningen er fastsat i Fælles Mål. I Fælles Mål er fagenes formål, kompetenceområder, kompetencemål og tilhørende færdigheds- og vidensområder beskrevet. Du kan finde Fælles Mål, læseplaner og undervisningsvejledninger på EMU: <https://emu.dk/grundskole>

Nyt om folkeskolens prøver – Nyhedsbrev fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

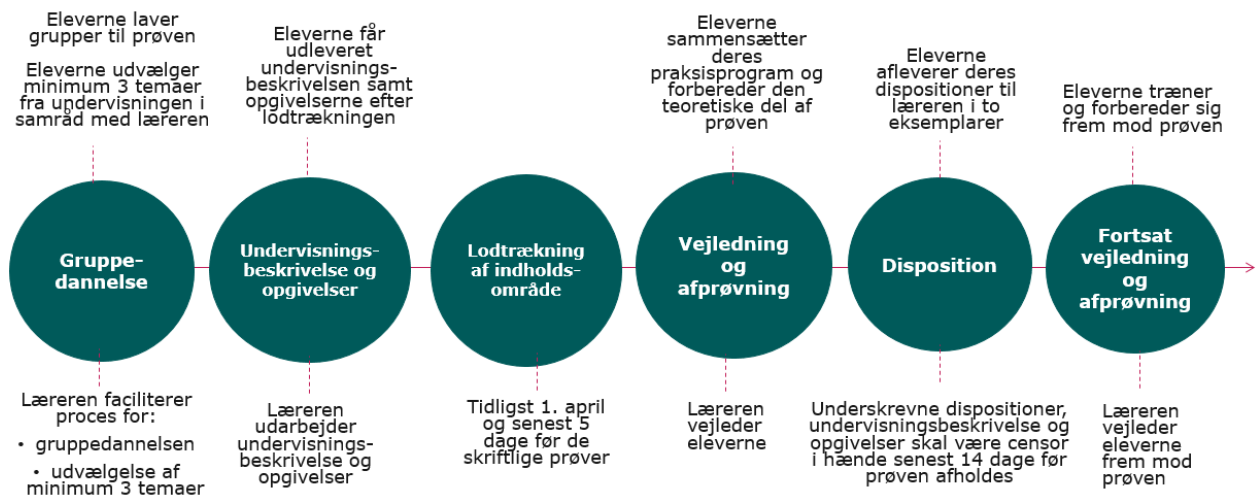
Skoler og lærere kan tilmelde sig nyhedsbrevet Nyt om Folkeskolens Prøver som udsendes hver måned samt efter behov:

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/aktuelt/nyheder-og-orienteringer>

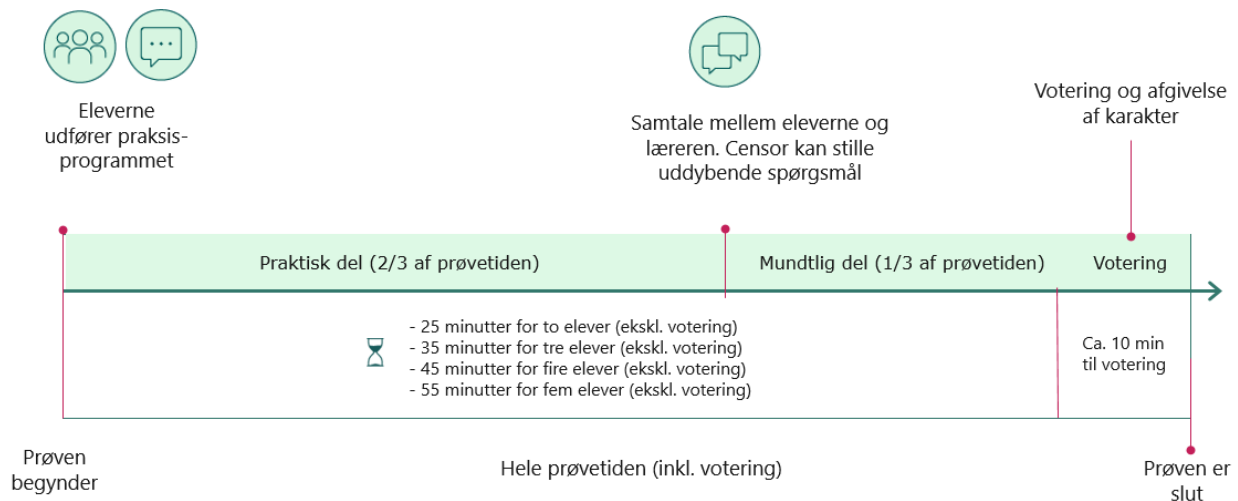
1. Praktisk/mundtlig prøve

1.1 Oversigt over prøveforløbet

Figur 1 Forløbet frem mod prøven

Figur 2 Prøvedagen

1.2 Prøveform og prøvens forløb

Formålet med prøven i idræt er at dokumentere i hvilken grad eleven opfylder de mål og krav, der er fastsat for prøven. Prøven i idræt skal **afspejle elevens udbytte af undervisningen**. Undervisningen skal være foregået ud fra Fælles Mål og skal dække alle fagets kompetencemål for 4. trinforløb.

Prøven i faget idræt er en praktisk/mundtlig prøve i udtræk i den naturfaglige blok. Prøven aflægges i grupper af 2-5 elever. Gruppedannelsen skal foregå forud for lodtrækningen af prøveoplæg.

Prøven består af en fremlæggelse af et **praksisprogram** og en efterfølgende **reflekterende samtale**. Praksisprogrammet består af færdigheder og viden fra to færdigheds- og vidensområder, som i forhold til prøven bliver kaldt for **indholdsområder**. Indholdsområderne er fordelt i to puljer, pulje A og pulje B, og eleverne trækker et indholdsområde fra hver pulje (se tabel 1). Eleverne skal basere deres praksisprogram på de to udtrukne indholdsområder.

Grupperne vælger derefter et af de **overordnede temaer** eller et **selvdefineret tema**, der godkendes af læreren. Tema og indholdsområder skal både danne udgangspunkt for udarbejdelsen af et praksisprogram og den efterfølgende reflekterende samtale.

Tabel 1 Indholdsområderne i pulje A og B

Pulje A	Pulje B
Redskabsaktiviteter	Løb, spring og kast
Dans og udtryk	Fysisk træning
Kropsbasis	Boldbasis og boldspil
	Natur- og udeliv (kan fravælges)

1.2.1 Gruppedannelse

Grupper på 2-5 elever dannes af eleverne, hvor læreren faciliterer og hjælper eleverne med denne proces. Det kan være en fordel at opfordre eleverne til at danne grupper ud fra forskellige kompetencer, så gruppen har større viden inden for forskellige indholdsområder.

Prøven kan også afvikles som individuel prøve

Skolens leder kan i helt særlige tilfælde beslutte, at prøven i idræt kan tilrettelægges som en individuel prøve for en elev, når dette er begrundet i hensyn vedrørende eleven. Det kan fx være relevant i tilfælde, hvor en elev bliver indskrevet på skolen efter, at forberedelserne til prøven er gået i gang eller hvor en elev skal til prøve på særlige vilkår. En elev, der går op alene, vil få tildelt samme tid som en gruppe på to elever. Læs mere om særlige prøvevilkår via dette link: <https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar>.

1.2.2 Valg af fælles temaer, der skal opgives

Med udgangspunkt i Fælles Mål vælger læreren i samråd med eleverne minimum tre temaer, der har været genstand for undervisning i fagets 4. trinforløb og som opgives til prøven. Det er vigtigt, at eleverne lader temaet være et styrende fokus både gennem praksisprogrammet og den mundtlige del, så gruppens valgte tema danner grundlag for alle valg af aktiviteter og øvelser.

1.2.3 Opgivelser

Læreren udvælger 15-20 sider tekst, som skal opgives, inden eleverne trækker indholdsområderne. De 15-20 normalsider fordeles ligeligt mellem tekster i forhold til de udvalgte temaer og tekster i forhold til idrætsfaglig teori, som har været brugt i undervisningen i 8. og 9. klasse. Opgivne tekster skal være på dansk. En normalside er på 1.300 bogstaver, uanset teksttype. Andre udtryksformer, herunder billede, lyd og video, opregnes ikke i normalsider. Kun hvis manus til video og film opgives som tekst, udregnes normalside

Multimodale tekster som fx billeder, modeller, lyd, film, podcast, hjemmesider m.m., kan også opgives, hvis de har været anvendt i undervisningen, men de tæller ikke med i de 15-20 normalsider. Henvisningerne til de multimodale tekster angives også med kilde, fx titel og link på den anvendte hjemmeside. Elevernes egne producerede materialer, fx filmklip m.m. kan ikke opgives – heller ikke selvom de findes på nettet.

Eleverne skal kende opgivelserne inden lodtrækningen af indholdsområderne, som finder sted senest 5 skoledage før de skriftlige prøver begynder og tidligst den 1. april forud for prøveterminen i maj/juni og senest den 1. december forud for prøveterminen i december/januar.

Se eksempel på tekstopgivelser i [bilag 2](#).

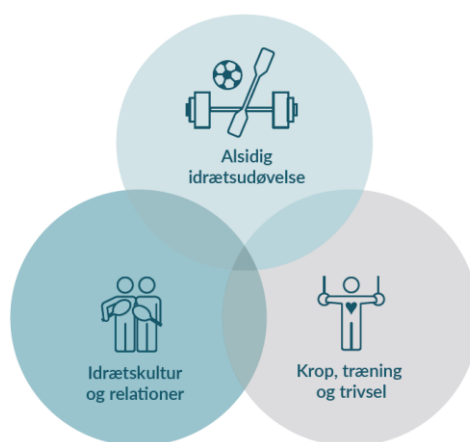
Kort om undervisningen i idræt

Prøven i idræt skal afspejle elevernes udbytte af undervisningen i idrætstimerne. Her følger et kort oprids af rammerne for undervisningen. Læs mere i faghæftet: <https://emu.dk/grundskole/idraet/faghaefte-faelles-maal-laeseplan-og-vejledning>.

Eleverne skal i faget idræt udvikle kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer. De skal opnå kendskab til alsidig idrætskultur og udvikle lyst til bevægelse, og udvikle forudsætninger for at tage ansvar for sig selv og indgå i et forpligtende fællesskab. Eleverne skal gennem alsidig idrætspraksis have mulighed for at opleve glæde ved og lyst til at udøve idræt og udvikle forudsætninger for at forstå betydningen af livslang fysisk udfoldelse i samspil med natur, kultur og det samfund og den verden, de er en del af.

Undervisningen tager udgangspunkt i fagets faglige helhedsforståelse, hvor fagets tre kompetenceområder afspejler, hvordan samspillet mellem de tre kompetenceområder er med til at skabe muligheder for, at eleverne udvikler kropslige, idrætslige, sociale og personlige kompetencer som er illustreret i nedenstående figur.

Figur 1: Fagets faglige helhedsforståelse

Se sammenhængen mellem kompetenceområder, kompetencemål og færdigheds- og vidensområder herunder.

Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensområder
Alsidig idrætsudøvelse	Eleven kan anvende komplekse bevægelsesmønstre i udvikling af en alsidig idrætspraksis.	Redskabsaktiviteter, herunder parkour Boldbasis og boldspil Dans og udtryk Kropsbasis Løb, spring og kast Natur- og udeliv
Idrætskultur og relationer	Eleven kan vurdere idrætskulturelle normer, værdier og relationer i et samfundsmæssigt perspektiv.	Samarbejde og ansvar Normer og værdier Idrætten i samfundet Fysisk træning Sprog og skriftsprog
Krop, træning og trivsel	Eleven kan vurdere samspil mellem krop, træning og trivsel i et aktuelt og fremtidigt perspektiv.	Sundhed og trivsel Fysisk træning, her indgår opvarmning Krop og identitet

1.2.4 Undervisningsbeskrivelse

Læreren udfærdiger en undervisningsbeskrivelse. Udgangspunktet for undervisningsbeskrivelsen er lærerens årsplan og undervisning fra 9. klassetrin og eventuelt 8. klassetrin, hvis der er inddraget temaer, færdigheds- og vidensmål og eller indholdsområder fra undervisningen i 8. klasse.

Undervisningsbeskrivelsen skal omfatte oplysninger om undervisningens form og indhold inden for fagets tre kompetenceområder, og den skal indeholde beskrivelser af undervisningen inden for alle færdigheds- og vidensområder i alle tre kompetenceområder, samt en tydelig beskrivelse af arbejdet med de tre udvalgte temaer. Skolelederen tilkendegiver med sin underskrift, at indholdet i undervisningsbeskrivelsen opfylder kravene til prøven.

Undervisningsbeskrivelsen kan med fordel gennemgås sammen med eleverne, da den danner baggrund for deres prøve og bruges som inspiration til indholdet og opbyggelsen af deres prøve.

Eleverne får udleveret undervisningsbeskrivelsen efter, at faget er udtrukket. Se eksempel på en undervisningsbeskrivelse i [bilag 3](#).

1.2.5 Lodtrækning af indholdsområder

Eleverne trækker gruppevis to indholdsområder i henholdsvis pulje A og pulje B. Det skal forud for prøveterminen i maj/juni ske senest fem skoledage før de skriftlige prøver begynder og tidligst den 1. april. Lodtrækning af indholdsområder til brug ved prøveafholdelse i prøvetermin december/januar kan ske tidligst fem skoledage, før de skriftlige prøver påbegyndes, og senest 1. december.

Lodtrækningen af indholdsområderne skal ske under overværelse af eksaminator og skolens leder. Når en gruppe har trukket et indholdsområde, lægges sedlen tilbage i samme pulje, sådan at alle grupper har mulighed for at trække de samme indholdsområder.

1.2.6 Valg af tema

Grupperne vælger med vejledning fra læreren et af de opgivne temaer eller et selvdefineret tema. Et selvdefineret tema er et tema, som eleverne selv vælger. Temaet skal stadig tage udgangspunkt i Fælles Mål og godkendes af læreren. Temaet skal kobles til praksisprogrammet og foldes ud i den mundtlige del af prøven.

I tilfælde af, at en gruppe vælger et selvvalgt tema, skal de i samråd med læreren udvælge en til to tekster inden for dette tema, og disse to tekster skal erstatte tematekster fra de opgivne temaer. Deres samlede opgivelse skal være 15-20 sider, ligeligt fordelt mellem tematekster og idrætsfaglige tekster. Disse tekster anføres på elevernes disposition og vedlægges gruppens disposition, som gøres tilgængelig for censor.

1.2.7 Vejledning

Eleverne udarbejder gruppevis forud for prøven, og med vejledning fra idrætslæreren, en disposition for et praksisprogram, som skal fremvises til prøven. Grupperne indkredser altså med vejledning fra læreren de øvelser, som de vil bygge deres praksisprogram op omkring, samt hvordan de vil koble praksisprogrammet sammen med gruppens udvalgte tema.

Grupperne kan blandt andet vejledes i:

- Processen omkring valg af tema i forhold til deres lodtrukne indholdsområder
- Sammensætning af praksisprogrammet
- Valg af øvelser, aktiviteter, bevægelsessammensætninger m.m.
- Forberedelse af den mundtlige del
- Træning af praksisprogrammet

Under vejledning af eleverne er det en god idé at få eleverne til at reflektere over egen praksis, herunder de valg, de træffer, ved at stille dem åbne spørgsmål. Det anbefales, at grupperne har mulighed for at få vejledning i løbet af 8-10 lektioner, som fordeles både før og efter, at de har afleveret deres disposition.

1.2.8 Udarbejdelse af praksisprogram og disposition

Grupperne udarbejder, med vejledning fra læreren, en disposition for deres praktiske og mundtlige prøve. Dispositionen godkendes og underskrives af eleverne og læreren. Dispositionen afleveres i to eksemplarer til læreren.

Der vil kunne ændres i dispositionen under elevernes forberedelse frem mod prøven i tilfælde af udvikling og ændringer i programmet i forhold til indholdet i praksisprogrammet. De lodtrukne indholdsområder kan der dog ikke ændres på. Hvis der er ændret i dispositionen, skal et revideret eksemplar medbringes til prøven til både lærer og censor. Dispositionen er ikke bedømmelsesgrundlag ved prøven, men eksaminationsgrundlag, altså udgangspunkt for gruppens eller elevens prøve.

En disposition indeholder:

- Gruppemedlemmernes navne og klassebetegnelse
- Angivelse af valgt tema samt de to lodtrukne indholdsområder
- En oversigt over de praktiske øvelser i praksisprogrammet
- En kort redegørelse for valg af tema, herunder hvordan temaet ses i praksisprogrammet, og hvordan eleverne vælger at inddrage temaet og indholdsområderne i den mundtlige del af prøven
- Angivelse af tekster og multimodale tekster anvendt under forberedelsen
- Angivelse af digitale medier, herunder musik, podcast og video, der evt. indgår i prøven
- Elevernes og lærerens underskrifter

Såfremt eleverne i en gruppe har forskellige forudsætninger, kan de enkelte medlemmer af gruppen vælge at vise forskellige øvelser og aktiviteter og på forskelligt niveau. Opvarmning skal ligge i tiden inden prøven og ikke indgå i dispositionen, medmindre eleverne har trukket indholdsområdet "Fysisk træning". Se eksempel på disposition i [bilag 4](#).

1.2.9 Eleverne træner og forbereder

Eleverne arbejder med deres praksisprogram samt den mundtlige del gennem træning og forberedelse frem mod prøven. Læreren udarbejder, eventuelt i samarbejde med skolens leder, en plan for, hvornår grupperne kan træne på skolen, så de har mulighed for vejledning i den planlagte træningstid.

Det er skolelederens ansvar at skabe de bedste rammer for eleverne, så de kan træne og øve inden for de bedst mulige rammer. Andre end faglæreren kan godt holde opsyn med eleverne, imens de træner programmet, hvis faglæreren ikke selv har mulighed for det, men det er hensigtsmæssigt, at faglæreren er til stede mest muligt. Opsyn er ikke påkrævet, når eleverne træner uden for skoletiden og uden for skolen. Hvis eleverne træner uden for skolen i skoletiden, er det dog stadig skolens ansvar. Skolen stiller, i det omfang det er muligt, de nødvendige remedier til rådighed for eleverne.

1.2.10 Tidsplan for prøveafholdelsen

Læreren udarbejder en tidsplan for prøveafholdelsen, så der er afsat tid til, at grupperne kan stille remedier frem til deres praksisprogram på prøvedagen.

Tabel 2 Eksempel på tidsplan

Tidspunkt	Navne	Pulje A	Pulje B	Tema
9.00-9.55	Marie, Said, Tim, Houda	Kropsbasis	Boldbasis og boldspil	Ildræt og samarbejde
10.05-10.40	Jeppe og Malik	Dans	Fysisk træning	Ildrættens historie
10.40-11.00	Pause			
11.00-11.45	Thorbjørn, Sofie og Mads	Redskabsaktiviteter	Natur/udeliv	Ildrætskultur
11.55-13.00	Ahmad, Emilie, Laura og William	Kropsbasis	Løb, spring og kast	Ildrættens historie

1.2.11 Materiale sendes til censor

Læreren sørger for at tidsplan, undervisningsbeskrivelse, dispositioner samt en oversigt over opgivelse af tekster er tilgængelig for censor, så censor har det i hænde **senest 14 kalenderdage før prøven afholdes**. Censor skal også modtage oplysninger om elever, som aflægger prøve på særlige vilkår. Skolelederen er ansvarlig for at opgivelser, undervisningsbeskrivelsen og andet prøvemateriale opfylder kravene til prøven.

Det anbefales, at man printer alle tekster ud og sender dem til censor. Hvis opgivelsen indeholder tekster fra et digitalt undervisningsforlag skal disse tekster også printes og sendes med til censor, da det ikke kan garanteres, at censor har adgang til de digitale undervisningsforlag.

1.2.12 Praktiske forhold

Læreren tilrettelægger, hvor og hvordan den praktiske og mundtlige del af prøven skal foregå. Den mundtlige del skal foregå et uforstyrret sted, som kan skabe en god ramme om den mundtlige del af prøven. Det anbefales, at lokalet har egnede faciliteter til elevernes fremlæggelse af deres mundtlige del. Det er en fordel, at lokalet er placeret meget tæt på, hvor praksis foregår, så der ikke bruges tid på at gå frem og tilbage. Hvis man som lærer vurderer, at prøven ikke kan afholdes på skolen, må man gerne flytte prøven til et andet sted, fx et idrætscenter, hvor man har trænet i løbet af året. Censor skal være informeret om dette inden prøvedagen.

Læreren laver en tidsplan for prøveafholdelsen. Når tiderne fordeles, kan det være en fordel, at der er afsat lidt tid mellem grupperne. Det er vigtigt, at læreren forbereder eleverne på, at når den ene gruppe er inde til den mundtlige del, skal næste gruppe gøre sig klar til deres praksisdel. Det vil sige, at de fx kan stille rekvisitter op, opstille baner, finde bolde m.m. frem, så alt er klar, når den foregående gruppe har fået deres karakterer-.

I planlægningen af tidsplanen er det en god ide at medtænke, hvor prøverne afholdes, så eleverne får bedst mulige rammer for at opstille til deres prøve. Fx vil det ikke være hensigtsmæssigt at placere to grupper, der begge har krævende redskabsbaner lige efter hinanden, medmindre grupperne benytter de samme redskaber.

Prøvetid

Prøvetiden inklusiv votering er:

- 35 minutter for to elever
- 45 minutter for tre elever
- 55 minutter for fire elever
- 65 minutter for fem elever

1.2.13**Den praktiske del af prøven – trin for trin****Prøven begynder**

- Prøven begynder, når eleverne går i gang med praksisprogrammet.
- Der er ikke mulighed for pause i prøvetiden. Prøvetiden skal foregå uden stop.
- Eleverne har ansvaret for, at tiden bliver ligeligt fordelt mellem de to indholdsområder, og at de fylder tiden ud.

Steder for prøven

- Det er muligt for eleverne at fremlægge deres praktiske del både ude og inde og i flere rum.
- Eleverne kan vælge at starte et sted, for derefter at flytte prøven til et nyt sted. På deres "transportstykke" kan de med fordel vælge at udføre øvelser, der indgår som en del af praksisprogrammet, da transporttiden indgår i den samlede prøvetid.

Fordeling af tid

- Praksisprogrammets indhold skal være ligeligt fordelt mellem de to indholdsområder, og det påhviler gruppen, at alle gruppemedlemmer deltager lige meget under udførelsen af de praktiske øvelser. Fx er det ikke nok at danse i 3 minutter og spille bold i 17 minutter.
- Det påhviler gruppen, at alle gruppemedlemmer deltager lige meget under udførelsen af de praktiske øvelser.
- Fordelingen af tiden mellem den praktiske og den mundtlige del til prøven skal afspejle undervisningen og fagets mål, hvilket afspejles i en fordeling af tiden. Der tages en passende mængde tid ud til votering samt karakterafgivning på ca. 10 minutter (alt afhængigt af gruppestørrelsen), hvorefter den resterende tid fordeles med 2/3 til den praktiske del og 1/3 til den reflekterende samtale/den mundtlige del. Hvis prøven afholdes på særlige vilkår, kan der afviges fra denne fordeling af tiden. Læs mere i vejledningen om særlige prøvevilkår og fritagelse på uvm.dk.

Flere eksaminatorer

- I tilfælde af, at der er flere lærere tilknyttet en klasse, der er til prøve, vælger lærerne, hvem der er eksaminator, og dermed hvem der vurderer eleverne sammen med censor.
- Kommunikationen mellem censor og lærer før og undervejs i prøven kan virke forstyrrende og være med til at påvirke vurderingen. Derfor anbefales det, at lærer og censor først kommunikerer om vurderingen efter prøven.

Sikkerhed

- Det er vigtigt, at eleverne udfører øvelser m.m. med sikkerhed, så eleverne ikke kommer til skade. Det kan i nogle tilfælde være nødvendigt, at det er læreren, der fungerer som modtager af hensyn til sikkerheden.

- Sikkerheden skal være det vigtigste element i alle øvelser, så eleverne ikke udsætter sig selv for fare. Eleverne skal kunne foretage kvalificerede valg, som ikke udsætter dem for unødvendig fare.
- I forhold til brugen af afsætsredskaber henvises til "Når Klokken Ringer", der er tilgængelig på Dansk Skoleidræts hjemmeside, der gør opmærksom på, at skoler eller kommuner kan have egne regler for brugen af afsætsredskaber, antal rotationer m.m. Såfremt eleverne ønsker at fremvise øvelser fx komplicerede spring, hvor læreren ikke kan garantere den nødvendige sikkerhed, kan eleverne benytte egen træner fra foreningslivet eller anden kvalificeret hjælp til at skabe sikre rammer.
- Det er skolelederen, der har det endelige ansvar for sikkerheden før og under prøven. Hvis eleverne træner uden for skolen i skoletiden, sker træningen således stadig under skolens ansvar.

Hjælpere

- Eleverne kan i deres praksisprogram inddrage hjælpere til praktiske opgaver eller som deltagende hjælpere i selve programmet. Hjælperne kunne fx være spillere i en holdaktivitet, hvor dette vil være hensigtsmæssigt, styre musikken, holde rekvisitter el. lign.
- Det er vigtigt, at eleverne er bevidste om, at det er dem, der bedømmes og ikke deres hjælpere.

Hjælpemidler

- Det er tilladt, at eleverne anvender hjælpemidler og rekvisitter i deres prøve, hvis det er med til at understøtte deres praksisprogram og tema.

1.2.14 Den mundtlige del af prøven - trin for trin

Prøvens mundtlige del foregår umiddelbart i forlængelse af den praktiske del, og den foregår som en samtale mellem eleverne og læreren. Censor kan stille uddybende spørgsmål.

Undervejs i samtalen påhviler det læreren, at alle elever i gruppen får mulighed for at komme ligeligt til orde. Eleverne kan vælge at være mundtlige undervejs i den praktiske del af prøven. Man skal dog være opmærksom på, at eleverne ikke lader den mundtlige del tage over i deres praksisprogram.

En reflekterende samtale

- Samtalen er en reflekterende samtale i en idrætsfaglig dialog med udgangspunkt i elevernes praksisprogram og deres overvejelser i forhold til tema og indholdsområder.

Noter

- Eleverne må gerne medbringe noter til både den praktiske og mundtlige del, dog er det at foretrække, at de kun har skrevet stikord, så det ikke bliver en oplæsning og udenadslære, da den mundtlige del skal være en reflekterende samtale.

Vurderingen

- Lærer og censor observerer og vurderer elevernes fremlæggelse af praksisprogrammet og den reflekterende samtale i forhold til vurderingskriterierne og ud fra de punkter, eleverne bliver prøvet i.
- Der gives individuelle karakterer, der er dækkende for både prøvens praktiske og mundtlige del. Vurderingen er en helhedsvurdering af elevens præstation.

1.2.15 Sygdom og skader

Hvis én elev i en gruppe er syg eller bliver skadet umiddelbart forud for eller under prøven i idræt, og derfor ikke kan gennemføre prøven, skal denne elev aflægge en ny prøve snarest muligt. Eleven, der går til sygeprøve, går til prøve med samme disposition og indholdsområder. Eleven kan ændre i dispositionen, så den er tilpasset det antal elever, der går til sygeprøve i tid og indhold.

Det kan være nødvendigt at tilrettelægge sygeprøven for eleven, der er blevet syg eller skadet, som en individuel prøve. Ved denne prøve kan der anvendes "hjælpere", hvis det er muligt.

En elev, der bliver skadet umiddelbart op til 9. klasseprøven, kan desuden vælge at gennemføre prøven i idræt, i det omfang det er muligt på trods af skaden. En elev skal i disse tilfælde bedømmes på samme vilkår som andre elever. Det er en vurdering af elevens præstation under prøven, som gælder for vurderingen.

Hvis en elev fra en gruppe er syg/skadet og ikke deltager i prøven, skal resten af gruppen gennemføre prøven uden den pågældende elev. Gruppen kan eventuelt anvende "hjælpere" som stand-in for eleven, der ikke kunne gennemføre prøven. I tilfælde af frafald i en gruppe kan gruppen ændre i deres praksisprogram og deres mundtlige del, sådan at programmet passer til gruppens størrelse. Der kan vælges at skæres i tiden med 10 minutter pr. elev, der frafalder, eller de kan beholde tiden i respekt for det program, de har tilrettelagt. Det er en vurderingssag, der skal tilgodese de resterende gruppemedlemmer.

Eleven kan ikke aflægge prøve efter prøvebekendtgørelsens § 34. Læs mere om dette i [bilag 6](#).

1.3 Hjælpemidler

Forberedelsen frem mod prøven

Under forberedelsen frem mod prøven må eleverne benytte alle hjælpemidler.

Det kan fx være:

- egne noter, tekster, multimodale tekster, modeller, træningslogbøger eller lignede.
- digitalt udstyr som pulsmåler, smartphone, tablet, computer med alle de apps og programmer, der har været anvendt i den daglige undervisning.

Under prøven

Ved prøven kan eleverne medbringe deres egne noter – herunder fx modeller og analyser. Der skal i prøvelokalet være mulighed for at anvende computer, musikanlæg og eventuelt projektor.

Eleverne kan bruge internettet i forberedelsesperioden frem mod prøven, men ikke under prøven. Hvis eleverne vil bruge digitale medier, herunder musik, videoer eller billeder ved prøven, skal de kunne anvendes ved prøven uden adgang til internettet. Det er ikke tilladt at benytte ChatGPT, WolframAlpha og andre tekstgenererende chatbot-værktøjer hverken frem mod eller under prøven.

Hvis eleverne fx skal forklare en bevægelsesanalyse ved hjælp af en film, skal filmen være hentet ned fra internettet i forberedelsesperioden. Den må ikke søges frem under selve prøven.

Eleverne skal derfor i forberedelsesperioden forud for prøven beslutte, om de ønsker at anvende digitale medier ved prøven. Hvis det er tilfældet, skal eleverne på deres disposition angive, hvilke digitale medier herunder musik og video, der indgår i prøven.

Derudover må eleverne benytte idrætslige hjælpemidler, andre redskaber og udstyr i det omfang, man har forholdt sig til lokale retningslinjer og regler. Der kan være lokale regler i brug af fx afsætsredskaber.

Særlige prøvevilkår

Læs mere om tilrettelæggelse af prøver på særlige vilkår i vejledningen om særlige prøvevilkår og fritagelse:

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/proeve-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser>

1.4 Bedømmelse og vurderingskriterier

Vurderingen af den enkelte elev sker med udgangspunkt i de tre kompetencemål for faget og de vejledende færdigheds- og vidensmål, som er i de lodtrukne indholdsområder for gruppen samt sammenhæng med tema og praksisprogram.

Helhedsvurderingen skal ske på baggrund af det, eleverne præsterer under prøven inden for de tre områder (kropslige færdigheder, sammensætning af praksisprogram og idrætsfaglig viden)

En videooptagelse, der er optaget i undervisningen, indgår ikke som en del af bedømmelsen på kropslige færdigheder, men kan indgå, hvis det er i forhold til en bevægelsesanalyse, som de vil anvende for at understøtte deres idrætsfaglige viden.

Der gives individuelle karakterer, selvom det er en gruppeprøve. Det betyder også, at hvis en elev i en gruppe ikke har præsteret det samme som gruppens øvrige medlemmer, må det ikke påvirke bedømmelsen af de andre elever i gruppen negativt. Er der blot én elev, der ikke ønsker, at karaktererne gives samlet, skal alle elever have deres karakter at vide individuelt.

Vejledende karakterbeskrivelser for prøven i idræt kan ses i [bilag 5](#)

Prøvens vurderingskriterier

1. Kropslige færdigheder
 - a) at tage kvalificerede valg
 - b) at vise kvalitet i bevægelse

Vurderingen tager udgangspunkt i, om eleverne kan foretage kvalificerede valg i forhold til øvelsesvalg og niveau og på selve kvaliteten af bevægelsens udførelse. Eleverne vurderes på deres idrætslige færdigheder og deres evne til at udvikle idrætslige færdigheder.

2. Sammensætning af praksisprogram
 - a) praksisprogrammets sammenhæng med tema
 - b) idrætslige færdigheder
 - c) at udvikle idrætslige aktiviteter
 - d) at samarbejde

Eleverne skal i deres valg af øvelser/aktiviteter/bevægelser vise, at de har opnået målene i deres indholdsområder. Fx skal de vise beherskelse af tekniske og taktiske elementer i boldspil. I kropsbasis skal eleverne kunne fastholde koncentration og fokus i idrætsudøvelsen. Eleverne vurderes på deres evne til at samarbejde. Eleverne vurderes på deres sammensætning af praksisprogram og i forhold til, om der er sammenhæng med temaet.

3. Idrætsfaglig viden
 - a) i forhold til valgte tema
 - b) i forhold til praksisprogrammets to indholdsområder
 - c) anvendelse af fagord og begreber

Bedømmerne skal vurdere, hvordan eleven sætter sin viden i spil i forhold til tema og indholdsområder. Formår eleverne fx at bruge korrekte fagord og begreber?

På baggrund af en helhedsvurdering af elevens præstation gives der en individuel karakter.

Samlet vurdering og absolut karaktergivning

Karakterfastsættelsen sker på baggrund af en samlet vurdering af, i hvilken grad præstationen opfylder de mål, som skal bedømmes efter reglerne for uddannelsen. Bedømmelse af præstationer og standpunkter skal ske på grundlag af de faglige mål, der er opstillet for det pågældende fag (absolut karaktergivning).

Præstationen og standpunktet skal bedømmes ud fra såvel fagets eller forløbets formål som undervisningens beskrevne indhold. Der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning) (jf. §§ 12-13 i karakterskalabekendtgørelsen).

Bedømmelse ved mundtlige prøver

Under voteringen ved mundtlige og praktiske prøver må kun censor og eksaminator være til stede. Skolens leder kan tillade, at ikke-erfarne eksaminatorer kan overvære en votering.

Karakteren fastsættes efter drøftelse mellem eksaminator og censor.

Ved uenighed

Hvis censor og eksaminator ikke er enige om en fælles bedømmelse, giver de hver en karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse karakterer afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen.

Hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer, er den endelige karakter den nærmeste højere karakter, hvis censor har givet den højeste karakter. Hvis censor har givet den laveste karakter, er den endelige karakter den nærmeste lavere karakter (jf. §14 i karakterskalabekendtgørelsen).

1.4.1**Censors rolle**

Censor skal:

- påse, at prøverne er i overensstemmelse med målene og øvrige krav i reglerne om faget
- medvirke til at påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler
- medvirke til at påse, at eleverne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse.

Forud for prøven kan censor med fordel tage kontakt til læreren for en drøftelse af prøvens gennemførelse og afklaring af eventuelle spørgsmål. På den måde afklares eventuelle tvivlsspørgsmål inden prøvens start.

Under eksaminationen kan censor stille uddybende spørgsmål til eleverne. Både censor og eksaminator skal tage notater om præstationen og karakterfastsættelsen til brug for skolens leders behandling af eventuelle klagesager. Notaterne skal opbevares i tre måneder efter bedømmelsen er afsluttet, eller en eventuel klagesag er afgjort.

Nærmere information om censur kan findes i Styrelsen for Undervisning og Kvalitets censorvejledning.

Bilag 1 Regler for prøven

15. Idræt

15.1. Prøven er praktisk/mundtlig.

15.2. Prøven foregår i grupper bestående af 2-5 elever.

15.3. Læreren vælger i samråd med eleverne minimum tre temaer med udgangspunkt i Fælles Mål, som har været genstand for undervisning i faget på 9. klassetrin. Temaer fra 8. klassetrin kan inddrages.

15.4. Der udfærdiges en undervisningsbeskrivelse, hvoraf de tre temaer fremgår. Undervisningsbeskrivelsen omfatter endvidere oplysninger om undervisningens form og indhold inden for fagets kompetenceområder. Det fremgår af undervisningsbeskrivelsen, hvilke tekster og multimodale tekster der har været anvendt i undervisningen. Der opgives mellem 15-20 normalsider, der fordeles ligeligt mellem tekster i forhold til de udvalgte temaer og tekster i forhold til idrætsfaglig teori. Eleverne får udleveret undervisningsbeskrivelsen snarest muligt efter, at faget er udtrukket.

15.5. Eleverne trækker gruppevis to indholdsområder angivet i henholdsvis pulje A og pulje B. Hver gruppe trækker ét indholdsområde fra hver pulje. Lodtrækning af indholdsområder til brug ved prøveafholdelse i prøvetermin maj/juni skal senest ske fem skoledage, før de skriftlige prøver påbegyndes og tidligst 1. april. Lodtrækning af indholdsområder til brug ved prøveafholdelse i prøvetermin december/januar kan ske tidligst fem skoledage, før de skriftlige prøver påbegyndes og senest 1. december. Grupperne vælger derefter et af de overordnede temaer eller et selvdefineret tema med lærerens godkendelse. Tema og indholdsområder skal danne udgangspunkt for udarbejdelsen af et praksisprogram og den efterfølgende reflekterende samtale.

Indholdsområdet Natur- og udeliv kan vælges, og hvis det er tilfældet, skal indholdsområdet indgå i pulje B.

Puljerne indeholder følgende indholdsområder

Pulje A	Pulje B
Redskabsaktiviteter	Boldbasis og boldspil
Dans og udtryk	Løb, spring og kast
Kropsbasis	Fysisk træning
	Natur- og udeliv

15.6. Eleverne udarbejder gruppevis forud for prøven, og med vejledning fra idrætslæreren, en disposition for et praksisprogram, som skal fremvises til prøven.

Dispositionen skal indeholde:

- angivelse af valgt tema samt de to lodtrukne indholdsområder,
- en kort redegørelse for sammenhæng mellem tema og indholdsområder,
- en kort oversigt over de praktiske øvelser i praksisprogrammet,
- angivelse af tekster og multimodale tekster anvendt under forberedelsen,
- angivelse af digitale medier, herunder musik og video, der eventuelt indgår i prøven og
- elevens og lærerens underskrifter.

15.7. Dispositionen afleveres i to eksemplarer til idrætslæreren forud for det praktiske arbejde med praksisprogrammet. Idrætslærerne vejleder gruppevis frem mod afholdelse af prøven.

15.8. Den praktiske del af prøven består i udførelsen af et praksisprogram, der er sammensat med udgangspunkt i det valgte tema og de lodtrukne indholdsområder. De to indholdsområder skal fordeles ligeligt i sammensætning af praksisprogrammet.

15.9. Den mundtlige del af prøven består af en samtale mellem gruppen og eksaminator samt eventuelt censor og forløber som en idrætsfaglig dialog med udgangspunkt i elevernes praksisprogram. Eleverne kan medbringe egne noter til prøven. Samtalen foregår i umiddelbar forlængelse af den praktiske prøve.

15.10. Prøven tilrettelægges, så kun én gruppe aflægger prøve ad gangen. Gruppens samlede prøvetid udregnes som 35 minutter for to elever inklusive tid til votering. Prøven forlænges med 10 minutter for hver ekstra elev. Prøvetiden fordeles med 2/3 af den samlede tid til den praktiske del og 1/3 af den samlede tid til den mundtlige del.

15.11. Der skal i prøvelokalet være mulighed for at anvende computer, musikanlæg og eventuelt projektor.

15.12. Der prøves i

Kropslige færdigheder

- at tage kvalificerede valg og
- at vise kvalitet i bevægelse

Sammensætning af praksisprogram

- praksisprogrammets sammenhæng med tema,
- idrætslige færdigheder,
- at udvikle idrætslige aktiviteter og
- at samarbejde

Idrætsfaglig viden

- i forhold til det valgte tema,
- i forhold til praksisprogrammets to indholdsområder og
- anvendelse af fagord og begreber

15.13. Bedømmelsen gives på baggrund af en helhedsvurdering ud fra graden af målopfyldelse i faget. Dispositionen indgår ikke i bedømmelsen. Der er tale om en helhedsvurdering, hvor de kompetencer, som eleven har demonstreret, vægtes i en helhed.

15.14. Eleverne bedømmes individuelt. Der gives én karakter til hver elev.

15.15. Elever, der aflægger prøve i henhold til § 34, bliver ikke bedømt på de kropslige færdigheder, men er til stede under hele prøven, herunder både den praktiske og den mundtlige del. Eleverne indgår på samme vilkår som de øvrige elever i den mundtlige del af prøven. Fordelingen sker som fastsat i punkt 15.10.

Elever, der aflægger prøve efter § 34, prøves i sammensætning af praksisprogram og idrætsfaglig viden.

Sammensætning af praksisprogram

- praksisprogrammets sammenhæng med tema,
- idrætslige færdigheder,
- at udvikle idrætslige aktiviteter og
- at samarbejde

Idrætsfaglig viden

- i forhold til valgte tema,
- i forhold til programmets to indholdsområder og
- anvendelse af fagord og begreber

15.16. Bedømmelsen gives på baggrund af en helhedsvurdering ud fra graden af målopfyldelse i faget i forhold til sammensætning af praksisprogram og idrætsfaglig viden. Dispositionen indgår ikke i bedømmelsen. Der er tale om en helhedsvurdering, hvor de kompetencer, som eleven har demonstreret, vægtes i en helhed.

15.17. Eleverne bedømmes individuelt. Der gives én karakter til hver elev.

Kilde: Bilag 1 til prøvebekendtgørelsen.

Bilag 2 Eksempel på tekstopgivelse

Tekster	Beskrivelse
Opgivelser af tekster	15-20 sider ligeligt fordelt mellem temafaglige tekster og idrætsfaglige teoritekster.
Temafaglige tekster	Der opgives tekster, der berører de tre eller flere udvalgte temaer. Skriv tekstens overskrift og antal af normalsider, som teksten fylder.
Idrætsfaglige teoritekster	Der opgives tekster af idrætsfaglig karakter, fx anatomi eller fysiologi tekster, teknik og taktik. Skriv tekstens overskrift og antal af normalsider, som teksten fylder.
Multimodale tekster	Der er ikke krav om opgivelse af multimodale tekster, men det er en mulighed. Multimodale tekster er tekster, der ikke kan tælles. Det kan være billeder, lyd, film, hjemmesider m.m. Her kunne fx opgives en video af et strakt fald, der har været brugt i undervisningen. Husk, at hvis der opgives sider fra en hjemmeside, er det vigtigt, at man lokaliserer siden med et præcis link. Det er fx ikke nok at angive hjemmesidens navn. Man skal angive den konkrete side, der har været arbejdet på, samt hvilken dato man fandt siden. Tekster fra en hjemmeside skal printes ud og sendes eller hentes ned fra siden og vedhæftes den samlede opgivelse til censor.

Lærerens underskrift	Skolelederens underskrift

Bilag 3 Eksempel på uddrag fra en undervisningsbeskrivelse

Nedenfor ses et eksempel på et uddrag fra en undervisningsbeskrivelse, hvor et forløb er beskrevet.

	Undervisningsbeskrivelse for faget idræt (Forløb 1)
Skole (navn på skole)	Andersen Skole
Klasse (navn på klasse)	9.A
Lærer (navn på lærer)	Anders Andersen
Forløb (en overskrift på forløbet)	Mig og min krop (Forløb 1)
Tema/temaer (en betegnelse af tema/temaer, der har været i fokus i dette forløb)	Idræt og identitet Idræt og sundhed
Kompetenceområder	Idrætskultur og relationer Krop, træning og trivsel
Kompetencemål	Eleven kan vurdere idrætskulturelle normer, værdier og relationer i et samfundsmæssigt perspektiv. Eleven kan vurdere samspil mellem krop, træning og trivsel i et aktuelt og fremtidigt perspektiv.
Færdigheds- og vidensområder	Sprog og skriftsprog Fysisk træning Krop, træning og trivsel
Undervisningen arbejder hen imod at...	1. Eleverne kan vise deres egne opvarmningsprogrammer med bestemte formål. 2. Eleverne kan skriftligt formidle, hvilken betydning træningsprogrammet har for deres krop og sundhed. 3. Eleverne kan indgå i en samtale om egen og andres identitet i forhold til fysisk aktivitet.

	Undervisningsbeskrivelse for faget idræt (Forløb 1)
Forløbsbeskrivelser	Forløbet varer 5 uger. Gennem hele 9. klasse har vi arbejdet med forskellige former for opvarmning, der har været målrettet en aktivitet. Eleverne har gruppevis stået for denne opvarmning. I dette forløb bliver eleverne bl.a. præsenteret for Andersen testen i den første lektion. Eleverne placeres i grupper i forhold til, hvordan de klarede testen. De der løb længst, blev placeret i samme gruppe, herefter en gruppe med de næstbedste osv. Herefter fik de til opgave at sammensætte et træningsprogram med konditionstræning, så de kunne klare testen endnu bedre end første gang. De skulle i fællesskab udarbejde et træningsprogram, som alle kunne gennemføre, og som de kunne formidle og vise for hinanden i grupper. Grupperne arbejdede individuelt og i makkerpar med sparring fra læreren. Afslutningsvis skulle alle elever gennemføre Andersen testen igen og aflevere deres træningsprogram på skift, hvor de også gav udtryk for, hvilken betydning træningsprogrammet havde haft for dem selv og deres sundhed.
Evaluerings	Der blev løbende foretaget en evaluering, idet læreren var vejleder, mens eleverne udarbejdede træningsprogrammerne. Slutevalueringen bestod i, at grupperne skulle vise deres træningsprogram og aflevere en skriftlig rapport med deres træningsprogram og de tanker og overvejelser, de havde haft før, under og efter de 5 uger i forhold til krop, identitet og sundhed.
Tekster/links	"Fitness i skolen". Undervisningsmateriale for 7.-10. klasse udgivet af "Kroppen i skolen" (s. 30-35).

Lærerens underskrift	Skolelederens underskrift

Bilag 4 Eksempel på disposition

	Disposition for prøven i idræt
Gruppens medlemmer	Anne Andersen, Søren Sørensen, Hans Hansen og Solaf Badran
Indholdsområder	Dans og udtryk Løb, spring og kast
Tema	Idræt og historie
Praksisprogrammet	Indholdsområde A Folkedans I traditionel forstand Hip hop dans fra New York Jump Style fra Belgien Vi bevæger os fra en aktivitet til en anden vha. udtryks-aktiviteter, hvor vi sejler, flyver, kører med tog og i bil. Indholdsområde B Basisøvelser inden for løb, spring og kast Ministafetter med fokus på aflevering af depeche Løb på forskellige måder Afslutter med en "rigtig" stafet, hvor der er fokus på løbestil og aflevering af depeche Forøvelser til længdespring på 3 niveauer Afslutter med det færdige længdespring Forøvelser til spydkast med og uden redskaber Afslutter med det færdige spydkast
Redegørelse for valg af praksisøvelser og sammenhæng med tema i forhold til praksisprogram og mundtlig del	Vi har valgt Idræt og historie, da vi finder det interessant, hvordan historien inden for både dansen og atletikken har udviklet sig på godt og ondt. Vi er optaget af, at atletikkens historie går helt tilbage til de Olympiske lege i 776 f. Kr. og udviklingen af denne. Vi er også optaget af de forskellige danses historie, hvor de kommer fra og hvordan de opstod. I vores praksisprogram vil vi gerne vise vores bud på en historisk udvikling i dansen, som er gået fra fællesskab til det individuelle, samt hvordan atletikken har udviklet sig gennem tiden fra den individuelle præstation til en holdpræstation. I vores efterfølgende samtale vil vi gerne komme ind på, hvordan det kan være, at historien har ændret sig gennem tiden på godt og ondt. Vi vil også perspektivere til egne erfaringer og vores egne tanker omkring dette, da vi ser både fordele og ulemper.
Anvendte tekster og multimodale tekster	"Da sporten var spæd." fra historienet.dk "Hip hop" fra faktalink.dk "OL – De Olympiske Lege" fra faktalink.dk "Didaktik til idrætsundervisningen – Dansedugen" fra skoleidraet.dk
Evt. anvendte digitale medier	Baggrundsbilleder af forskellige dansestile og atletikdiscipliner.

Lærerunderskrift	Elevunderskrifter

Bilag 5 Vejledende karakterbeskrivelse

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
12	Fremragende	- Eleven udviser stor sikkerhed i de kropslige færdigheder. Eleven kan tage særdeles kvalificerede valg og udvise høj kvalitet i bevægelser, herunder komplekse bevægelsesmønstre. - Eleven disponerer tiden fremragende i gennemførelsen af et alsidigt sammenhængende praksisprogram med et meget højt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema. - Eleven har sammensat et program, hvor der indgår kvalificerede idrætslige færdigheder og med udvikling af idrætslige aktiviteter på særdeles højt niveau. - Eleven udviser meget høj grad af samarbejde. - Eleven kan i den efterfølgende samtale klart og overbevisende begrunde de trufne valg fra praksisprogrammet. Eleven kan overbevisende anvende viden om og forståelse for temaet og de lodtrukne indholdsområder i en idrætsfaglig samtale. - Eleven kan nuanceret sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med korrekte fagord og begreber.
10	Fortrinlig	- Eleven udviser sikkerhed i de kropslige færdigheder. Eleven kan tage kvalificerede valg og udvise kvalitet i bevægelser, herunder komplekse bevægelsesmønstre. - Eleven disponerer tiden yderst fortrinligt i gennemførelsen af et alsidigt og fagligt sammenhængende praksisprogram med et højt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema. - Eleven har sammensat et program, hvor der indgår kvalificerede idrætslige færdigheder og med udvikling af idrætslige aktiviteter på højt niveau. - Eleven udviser høj grad af samarbejde. - Eleven kan i den efterfølgende samtale klart begrunde de trufne valg fra praksisprogrammet. Eleven kan anvende viden om og forståelse for temaet og de lodtrukne indholdsområder i en idrætsfaglig samtale. - Eleven kan sikkert sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med fagord og begreber.
7	God	- Eleven udviser sikkerhed i store dele af de kropslige færdigheder. Eleven kan træffe gode valg og udvise kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre. - Eleven disponerer tiden godt i gennemførelsen af et alsidigt og fagligt sammenhængende praksisprogram med et godt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema. - Eleven har sammensat et program, hvor der indgår velvalgte idrætslige færdigheder og med god udvikling af idrætslige aktiviteter. - Eleven udviser god grad af samarbejde. - Eleven kan i den efterfølgende samtale redegøre for valg fra praksisprogrammet. Eleven kan i nogen grad anvende viden om og forståelse for temaet i forhold til indholdsområderne og i nogen grad inddrage idrætsfaglig viden. - Eleven kan sprogligt udtrykke sig om idrætspraksis med fagord og begreber.

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
4	Jævn	- Eleven udviser jævn ringe sikkerhed i de kropslige færdigheder. Eleven formår kun at træffe delvise gode valg og udviser en mindre grad af kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre. - Eleven disponerer i mindre grad tiden fornuftigt i gennemførelsen af et sammenhængende praksisprogram med et jævnt fagligt niveau i forhold til indholdsområder og tema. - Eleven har sammensat et program, hvor der indgår mindre velvalgte idrætslige færdigheder og med jævn udvikling af idrætslige aktiviteter. - Eleven formår delvist at samarbejde. - Eleven kan i den efterfølgende samtale fortælle om valg fra praksisprogrammet. Eleven kan i mindre grad anvende et jævnt kendskab til viden om og forståelse for temaet i forhold til indholdsområderne og i mindre grad inddrage idrætsfaglig viden. - Eleven formår delvist at udtrykke sig om idrætspraksis ved brug af få fagord og begreber.
02	Tilstrækkelig	- Eleven udviser stor usikkerhed i mange af de kropslige færdigheder. Eleven træffer få gode valg og udviser en tilfældig og minimal kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre. - Eleven disponerer tiden ringe i gennemførelsen af praksisprogrammet med et lavt fagligt niveau i forhold til indholdsområderne og tema. - Eleven har sammensat et program, hvor de idrætslige færdigheder virker tilfældigt valgt, og hvor programmet indeholder en ringe udvikling af idrætslige aktiviteter. - Eleven formår kun i en ringe grad at samarbejde. - Eleven kan i den efterfølgende samtale usammenhængende fortælle om valg fra praksisprogrammet. Eleven kan i ringe grad anvende et meget lille kendskab til viden om og forståelse for temaet i forhold til indholdsområderne og i minimal grad inddrage idrætsfaglig viden. - Eleven udviser en usikkerhed i forhold til sprogligt at udtrykke sig om idrætspraksis med få fagord og begreber.
00	Utilstrækkelig	- Eleven udviser på utilstrækkeligvis en stor usikkerhed i de kropslige færdigheder. Eleven træffer mange utilstrækkelige valg og udviser ingen kvalitet i bevægelser, herunder bevægelsesmønstre. - Eleven disponerer ikke tiden i gennemførelsen af praksisprogrammet og det faglige niveau er uacceptabelt i forhold til indholdsområder og tema. - Eleven har sammensat et usammenhængende program, hvor der indgår utilstrækkelige idrætslige færdigheder og utilstrækkelig udvikling af idrætslige aktiviteter. - Eleven formår ikke at samarbejde. - Eleven kan i den efterfølgende samtale nævne enkelte valg fra praksisprogrammet. Eleven anvender i meget ringe grad kendskab til indholdsområderne og udviser utilstrækkelig viden om og forståelse for temaet og inddrager ikke idrætsfaglig viden. - Eleven udviser en stor usikkerhed i forhold til sprogligt at udtrykke sig om idrætspraksis med fagord og begreber.
-3	Ring	- Eleven mødte op til prøven, men vedkommende fremviste ingen, eller meget få øvelser eller aktiviteter, og deltog i den reflekterende samtale uden deciderede svar. - Elevens præstation var helt uacceptabel.

Bilag 6 Fritagelse fra at blive bedømt på kropslige færdigheder

Prøvebekendtgørelsens § 34 er indsat for at tilgodese den gruppe af elever med betydelig og varigt nedsat fysisk funktionsevne med massive, sammensatte hjælpebehov, eller alvorlig kronisk sygdom.

Elever, der går til prøve under § 34 bliver skal ikke bedømmes på deres kropslige færdigheder. Prøven i idræt bliver for denne gruppe af elever stadig en gruppeprøve, hvor eleven i et samarbejde med de andre i gruppen sammensætter et praksisprogram, som denne gruppe elever vil blive bedømt på sammen med deres faglige viden i den reflekterende samtale på samme vilkår som resten af gruppens deltagere.

§ 34 i prøvebekendtgørelsen

§ 34. Elever med betydelig og varigt nedsat fysisk funktionsevne, med massive, sammensatte hjælpebehov, eller alvorlig kronisk sygdom, der medfører varig eller periodevis nedsat fysisk funktionsevne, for hvem deltagelse i den fysiske del af idrætsprøven vil være en umulighed, eller elever, som er i en livstruende tilstand, kan fritages fra at blive bedømt på kropslige færdigheder i prøven i idræt.

Stk. 2. Afgørelse efter stk. 1 træffes af skolens leder på baggrund af en udtalelse fra en speciallæge eller andre sagkyndige og i samråd med eleven og forældrene.

Stk. 3. Afgørelse efter stk. 1 skal være truffet inden den 1. december forud for prøveterminen maj-juni og inden den 1. oktober forud for prøveterminen december-januar. Såfremt det ikke er muligt at træffe afgørelse efter stk. 1 inden den 1. december eller den 1. oktober, skal afgørelsen træffes snarest muligt herefter.

Stk. 4. En elev, der aflægger prøve efter stk. 1, prøves som fastsat i bilag 1, pkt. 15.15, og bedømmes efter bilag 1, pkt. 15.16.

Elevergruppen

Fritagelse for at blive bedømt på de kropslige færdigheder i prøven i idræt gælder for tre grupper af elever:

- **Elever med betydelig og varigt nedsat fysisk funktionsevne med massive, sammensatte hjælpebehov**

Denne gruppe omfatter elever for, hvem det vurderes fysisk umuligt at gennemføre den fysiske del af idrætsprøven pga. nedsat fysisk funktionsevne i en sådan grad, at eleverne har massive, sammensatte hjælpebehov, fx elektrisk kørestol. Det kan både være elever, der er født med eller ved en ulykke har pådraget sig en nedsat fysisk funktionsevne. Det kan også være elever, der ikke kan gennemføre skoledagen uden brug af massiv hjælp i form af fx praktisk medhjælp. Der skal altså være tale om elever, der får særlig tilrettelagt undervisning, og som på ingen måde kan aflægge den fysiske del af prøven.

- **Elever med alvorlig kronisk sygdom, der medfører varig eller periodevis nedsat fysisk funktionsevne**

Denne gruppe omfatter elever for hvem det vurderes fysisk umuligt at gennemføre den praktiske del af idrætsprøven pga. alvorlig kronisk sygdom, der medfører varig eller periodevis nedsat fysisk funktionsevne, hvor fysisk udfoldelse er forbundet med fx massive smerter eller motoriske begrænsning. Det kan være elever med børnegigt eller muskelsvind.

- **Elever, som er i en livstruende tilstand**

Denne gruppe omfatter elever for hvem det vurderes, at fysisk udfoldelse vil have en livstruende indvirkning på elevens helbred. Det kan fx være elever med alvorlige spiseforstyrrelser.

Den praktiske del af prøven

Eleven indgår i planlægningen af prøven på lige fod med gruppens øvrige deltagere. Eleven er dermed med i forberedelsen til valg af tema og planlægning af program ud fra de lodtrukne indholdsområder. Eleven bidrager med den viden, som eleven har fra undervisningen. Det kan fx være i forbindelse med bevægelsesanalyse, spiludvikling, taktik og teori.

Eleven udfører ikke fysisk det praktiske program, men eleven er til stede under den praktiske del af prøven og kan efterfølgende i den reflekterende samtale bidrage på lige fod med resten af gruppen om sammensætning af program og faglig viden.

Fordeling af tiden

Når en elev går til prøve under § 34 og indgår i en gruppe skal elevens tid for den praktiske del af prøven trækkes fra den samlede tid, som gruppen har til den praktiske del af prøven. Prøvetiden fordeles med 2/3 af den samlede tid til den praktiske del og 1/3 af den samlede tid til den mundtlige del. Det betyder, at fordelingen kan se således ud, når en elev, der går til prøve under § 34, indgår i en gruppe:

Gruppestørrelse	Den praktiske del	Den mundtlige del	Tid i alt
2	17 min.	12 min.	29 min.
3	23 min.	15 min.	38 min.
4	30 min.	18 min.	48 min.
5	36 min.	22 min.	58 min.

Vejledning

I vejledningen af en elev, der går til prøve efter § 34, er det vigtigt at sætte fokus på, hvordan gruppen skal sammensætte sit program både i forhold til den praktiske del og den mundtlige del.

Vejledningen skal særligt fokusere på gruppens rollefordeling under den mundtlige del af prøven, så alle elever får aflagt prøve i henhold til den bestemmelse, eleverne hver i sær aflægger prøve efter. Det er vigtigt, at eleverne i gruppen gør sig overvejelser om, hvordan den mundtlige prøve tilrettelægges, så eksaminationen af eleverne bliver fordelt ligeligt.

Under selve prøven

Under selve prøven er eleven til stede under hele idrætsprøven, dvs. både under den praktiske

og den mundtlige del. Det er en mulighed, at eleven mundtligt deltager under den praktiske del, fx ved at forklare sammenhæng til tema, fysiologi el. lign. Det er op til gruppen, hvordan de fordeler deres tid og organiserer deres program, så alle elever i gruppen får mulighed for at vise deres kompetencer under prøven. Det betyder derfor også, at eleverne i gruppen, der ikke går op efter § 34, og eleven, der går til prøve efter § 34, skal have samme mulighed for at deltage mundtligt. Eksaminator og censor skal dog være opmærksom på, at eleven under § 34's tid er beregnet efter deltagelse i den mundtlige del af prøven, og derfor er det vigtigt, at eleven under § 34 kun er mundtlig under den praktiske del, når det giver mening og ikke er overskyggende for resten af gruppens tid til deres fremlæggelse af praksisprogrammet.

Vurderingen af elever under § 34

Ifølge prøvebekendtgørelsen vurderes elever, der går til prøve efter § 34, udelukkende på baggrund af sammensætning af program og idrætsfaglig viden. Kropslige færdigheder indgår ikke i bedømmelsen af eleven. De resterende elever i gruppen vurderes på normal vis. Der henvises til prøvevejledningens afsnit om bedømmelse og vurderingskriterier.

Hvordan og hvornår afgørelsen bliver truffet?

Det er skolens leder, der i samråd med eleven og elevens forældre træffer afgørelse om, hvorvidt eleven skal gå til prøve efter § 34. Afgørelsen skal træffes på baggrund af en udtalelse fra en speciallæge, og afgørelsen skal være truffet inden 1. oktober forud for prøvetermin i december-januar og inden 1. december forud for prøveterminen i maj-juni.

Information til censor

Det er eksaminators opgave at orientere censor, hvis der er en eller flere elever, der går til idrætsprøven efter § 34. Orienteringen skal ske samtidig med, at materialerne sendes til censor 14 kalenderdage før prøven.

Ny mulighed for udtræk af andet prøvefag end idræt

Læs eventuelt om ny mulighed for udtræk af andet prøvefag end idræt via dette link:

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/ny-mulighed-for-udtraek-af-andet-proevefag-end-idraet>

Vejledning til folkeskolens prøve i idræt i 9. klasse

Redaktion:

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Børne- og Undervisningsministeriet

Grafisk tilrettelæggelse og layout:

Børne- og Undervisningsministeriet

ISBN: 87-603-3306-5 (web udgave), 3. udgave

Oktober 2024

Publikationen kan ikke bestilles, men den kan hentes på Børne- og Undervisningsministeriet hjemmeside

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til
fp@stukuvvm.dk

Udgivet af:

Børne- og Undervisningsministeriet, 2024

